

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZASTITU

Klasa 40 (3)

INDUSTRIJSKE SVOJINE

Izdan 1. Maja 1931.

PATENTNI SPIS BR. 7897

Th. Goldschmidt A. G., Essen—Rhur, Nemačka.

Ležišni metali, koji sadrže mnogo olova.

II. Dopunski patent uz osnovni patent broj 977.

Prijava od 16. aprila 1929.

Važi od 1. septembra 1930.

Traženo pravo prvenstva od 25. aprila 1928. (Nemačka).

Najduže vreme trajanja do 31. maja 1937.

Poznate su legure ležišnih metala, koje sadrže mnogo olova, a koje sadrže uglavnom olova, antimona i kalaja pored malih količina nikla i bakra. Dalje poboljšanje tih legura postignuto je dodavanjem takvih komponenta, koje olovo prima u znatnoj količini u čvrstu soluciju, kao što su kadmium, živa, talium i bizmut. Izrađivane su takođe i takve legure u koje su dodavane male količine elemenata fosforne grupe, kao fosfor i arsen i dodatkom teških metala, kao železa, mangana, hroma radi njihovog mehaničkog učvršćivanja.

Na osnovu opširnih opita utvrđeno je sad, da se napred pomenute legure mogu znatno poboljšati, kad se njima dodaju vrlo male količine (do 1%) alkalnih metala i — ili — metala zemno-alkalnih zaključno magnezijuma. Dejstvo ovih dodataka sastoji se u kalenju osnovne mase, koja sadrže olova. Time se dobija mogućnost da se izostavi jedan deo drugih komponenta legure, kao npr. antimona. Antimon doprinosi doduše opsežno mehaničko učvršćivanje pri istovremenom uveličavanju svojstava trenja, koja su vrlo važna za ležišne metale; ipak suviše veliki dodaci antimona povisuju krtoš materijala, koja pri izvesnim prilikama, pravi

ove legure malo podesne za jaka udarna naprezanje.

Proizašlo je, da se količina antimona može odmeriti na kakvih 5—20%. Prema željenim zahtevima može zadržina kalaja da iznosi kakvih 3—15%.

Kao primer navodimo ove legure:

	I	II
Antimona	15 ⁰ / ₀	10 ⁰ / ₀
Kalaja	6 ⁰ / ₀	12 ⁰ / ₀
Nikla	1 ⁰ / ₀	1 ⁰ / ₀
Bakra	1 ⁰ / ₀	1 ⁰ / ₀
Fosfora	0,1—0,2 ⁰ / ₀	0,2 ⁰ / ₀
Arsena	0,5 ⁰ / ₀	0,5 ⁰ / ₀
Kadmiuma	1,5 ⁰ / ₀	1 ⁰ / ₀
Natriuma	0,3 ⁰ / ₀	0,2 ⁰ / ₀
Kalciuma	—	0,5 ⁰ / ₀
Olova	ostatak	ostatak

Patentni zahtev:

Poboljšanje legura ležišnih metala prema osnovnom patentu br. 977 i prvom dopunskom patentu br. 1986 naznačeno time, što se tim legurama dodaje do 1% alkalnih metala ili metala zemnoalkalnih zaključno magnezijum, i to pojedinačno ili pomešani, tako da celokupna količina tih dodataka iznosi do 1%.

